

תקצירי קורסים בתכנית הלימודים לתואר שני תשע"ו (2015/16)

תיאוריה וביקורת באמנויות הבימה והמוסיקה Theory and Criticism in the Performing Arts and Music

פרופ' רות לורנד

אמנויות הבימה מתייחדות בעיקר בשתי תכונות: היחס הפרשני בין הטקסט לביצוע, והקשר הבלתי אמצעי עם הקהל. תכונות מובהקות אלה מעוררות שאלות רבות הנוגעות לפרשנות האמנותית, להערכת המקור והביצוע ולאספקטים הרגשיים והמושגיים של הקשר בין אמן לקהל. נושאים אלה עוררו דיונים ומחלוקות מראשיתה של הפילוסופיה המערבית ועד זמננו. הדיון יפתח בסקירה קצרה של תולדות המחשבה הפילוסופית על אמנות, החל באפלטון ואריסטו עד קאנט, הגל וניטשה. סקירה זו תכין את הבסיס הרחב לדיון ממוקד באסתטיקה בת-זמננו, ובהבנות השונות של אמנויות הבימה, הן בפילוסופיה האנליטית, הן בפילוסופיה הפוסטמודרנית.

אנליזה מתקדמת Progressive analysis

פרופ' יובל שקד

הקורס יתבסס על קריאה ויצג לפני הסטודנטים שיטות ניתוח מרכזיות על כתביון הבסיסיים וה"קלאסיקות" שלהם – ניתוח שנקריאני, ניתוחים סטטיסטיים, קבוצות (Forte). בסוף הסמסטר הראשון יחברו הסטודנטים עבודה קצרה המגיבה על ניתוח קיים של אנליטיקן ידוע. בסמסטר השני יתמודדו עם סוגיות אנליטיות וקומפוזיטוריות מורכבות שאין להן אפראטוס מנוסח וידוע. לצד התמודדות עם מקרי קצה ופרדוקסים מהספרות הקנונית, הסמסטר יעסוק בניתוח של מוסיקה חדשה, פופולארית, עממית ואלקטרו-אקוסטית. עבודת הסיכום של הקורס תהיה ניתוח מעשי שיביא לידי ביטוי את המיומנויות הנדרשות מתחום התמחותו של הסטודנט: קומפוזיטורים יתבקשו לעשות שימוש באמצעים טכנולוגיים ליצירה ו/או ניתוח; אתנומוסיקולוגים יתבקשו להתמודד עם מוסיקה הדורשת פיתוח כלים אנליטיים ייעודיים; מוסיקולוגים היסטוריים יתבקשו לתרגם את הניתוח לצורך מענה על שאלת מחקר (התחקות אחר תהליך הכתיבה וכו').

יצירה על גבי יצירה Vision & Re-Vision

פרופ' יובל שקד

בקורס תידון מוסיקה עתיקה, פחות או יותר, בקומפוזיציה מחודשת (דוגמת מופת: ה"עיבוד" של וברן לריצ'רד ב-6 קולות מן המנחה המוסיקלית של באך). הנושאים שיעמדו לדין הם עיבוד מול קומפוזיציה; שאלת 'מותר ואסור' בעשייה כזאת; שיפוט אסתטי – מותר הגרסה המאוחרת על המוקדמת; קומפוזיציה כאינטרפרטציה; היחס למסורת ובניית מסורת, כפי שהם משתקפים בקומפוזיציה מחדש; ועוד.

קבוצת התמחות וסדנאות Specialization groups and workshops

מרצים שונים

מפגש שבועי של הסטודנטים לפי תחומי התמחותם (קומפוזיציה; מוסיקולוגיה היסטורית; מוסיקה ותרבויות בנות-זמנו), שבמהלכו ילווה ראש המסלול את עבודתם השוטפת של הסטודנטים, תוך פיקוח על קצב ההתקדמות של עבודות הגמר של הסטודנטים עד סוף התואר. באותה מסגרת יערכו סדנאות מרוכזות לסטודנטים בכל שלושת המסלולים בנושאי מתודיקה, קניין רוחני וניהול קריירה. סדנאות אלו יפגישו את הסטודנטים עם מרצים אורחים, מומחים בתחומם, ובסופן ידרשו להגיש עבודה באחד הנושאים.

תזמור מתקדם Advanced orchestration

פרופ' עודד זהבי

הקורס עוסק בתמורות שחלו בכל הקשור להתייחסות לתורת הכלים ולתזמור במאה ה-20 עד ימינו. תמורות אלו קשורות בהתפתחויות סגנוניות המרחיבות, לעתים קרובות, את ההגדרות המסורתיות של הכלים האינדיבידואליים וכתוצאה מכך את אמנות התזמור.

מקורות, פילולוגיה ועריכה ביקורתית Sources, Philology and Critical Editing

ד"ר אלון שב

הקורס יקנה רקע תיאורטי וניסיון מעשי בעריכה ביקורתית של מוסיקה. ייסקרו האתגרים של המעבר בין מערכות תיווי שונות, ותילמד הטכניקה בסיסית של מיפוי מקורות ושל שאיפה לטקסט מקור (Urtext). תידון הבעייתיות התיאורטית של יישום רעיון האורטקסט ברפרטוארים שונים. כמו-כן תילמדנה דוגמאות של מהדורות ביקורתיות, ותינתה מטלות לתרגול הטכניקות שנסקרו בכיתה.

צליל, תרבות וחברה Sound, Culture and Society

ד"ר אביגיל ווד

This course aims to give students an overview of contemporary theoretical and methodological approaches to the study of music in its cultural and societal context. The course will have two components: critical reading of a range of contemporary literature in ethnomusicology, and a practical workshop introducing fieldwork techniques via a series of exercises.

זרקור למוסיקה חדשה Spotlight on contemporary music

ד"ר ענבל גוטר אלכסנדרון

הקורס יעסוק בסוגיות תיאורטיות, ז'אנרים מרכזיים ומלחינים מובילים במוסיקה חדשה מ-1950 ואילך. בכל שנה ייבחר נושא מרכזי לקורס.

עמיות, עממיות, זהות

Nationality, Folklorism, Identity

פרופ' איתן שטיינברג

הקורס יעסוק בשאלת הדיאלוג של מלחינים עם מוסיקה עממית ועתיקה במאה ה-20 וה-21 דרך הפריזמה הדיכוטומית של שייכות-זרות, זהות אישית-לאומית, ובבדיקת הכלים האמנותיים שבעזרתם מתאפשר דיאלוג זה כגון: טקסטורות חדשות, אלמנטים שפתיים ולאומיים, טכניקות ביצוע כהרחבת הטכניקות הקונוונציונאליות, היחס לחומר הגלם המוסיקלי, שימוש ודקלמאציה של טקסטים. נבחן מגוון סוגיות רחב דרך יצירותיהם של מלחינים שפעלו שחום המוסיקה האמנותית החל ב-1950 כגון: בלה ברטוק, בנג'מין בריטן, לוצ'יאנו בריו, ברוננו מדרנה, ברנד אלואיס צימרמן, טון דה לאו, ג'ורג' קראמב ורבים אחרים.

הביצוע המוסיקלי כמחקר

Musical Performance as Research

ד"ר אלון שב

הקורס עוסק בביצוע (performance practice) כפלטפורמה לייצוג ידע היסטורי, כפי שבא לידי ביטוי בעבודתם של אנשי זרם הביצוע המיודע היסטורית (שכונה בשנות ה-80 "ביצוע אותנטי"). הקורס ידון עומק ברקע ההיסטורי והאסתטי לצמיחת זרם ביצוע זה מאמצע המאה ה-19 ועד היום ובהנחות היסוד האסתטיות והאתיות הגלומות בו ובהשלכותיו האסתטיות על ימינו אנו. במהלך השיעורים תיסקרנה הקלטות מחמישים השנים האחרונות של מוסיקה מימי-הביניים ועד התקופה הרומנטית, ואלו תנותחנה על היבטיהן ההיסטוריים והאסתטיים המובלעים.

הטריו סונטה במאה ה-17

Seventeenth-Century Trio Sonata

ד"ר אלון שב

נסקור את עלייתה של הטריו סונטה, ואת מאפייניה כמתוות דרך לרעיונות המוסיקה הקאמרית והמוסיקה האינסטרומנטאלית האבסטרקטית. הקורס ישלב התבוננות כרונולוגית בהתפתחויות בערי איטליה השונות (רומא, ונציה, בולוניה) והתבוננות בדפוסי ההגירה של הז'אנר אל מעבר לאלפים (המרחב דובר הגרמנית, צרפת, ואנגליה). כמו-כן נכיר וננתח יצירות מופת מרכזיות בז'אנר פרי עטם של פרסקובלדי, לגרנצי, פרסל, קורלי, ובוקסטהודה.

מוסיקת פופולרית ופוליטיקה במזרח התיכון Popular music and politics in the Middle East

ד"ר אביגיל ווד

בקורס זה נבחן את סוגיית הקשר שבין מוסיקה לפוליטיקה דרך דוגמאות מישראל, פלסטין, מצרים, איראן, טורקיה, אלג'יריה ועוד מקומות במזרח התיכון. נדון בנושאים כמו תפקידה של מוסיקה בזרות לאומית; מוסיקה ומחאה חברתית, מוסיקות של מגזרים שונים, מוסיקה מחתרתית, והפוליטיקה של ראפ והיפ-הופ.

מוסיקת כליזמר: בין מזרח ומערב Klezmer music: between east and west

ד"ר אביגיל ווד

הקורס יציג לעומק את מסורת מוסיקת הכליזמר והרפרטואר שלה, כולל הקישורים בין מוסיקת כליזמר למוסיקות טורקיות ובלקניות; התפתחויות במוסיקת כליזמר בארה"ב בהתחלת המאה העשרים; וסגנונות ביצוע עכשוויים בארה"ב, אירופה וישראל. בקורס זה, הסטודנטים יפתחו מיומנויות בניתוח מוסיקה, ויבינו לעומק את ההשפעה על מסורות מוסיקליות של ההקשר הסוציו-תרבותי, ובכלל זה עניינים כמו הגירה, תפוצה, זהות, מיזוג בין סגנונות, והטרנספורמציה של מוסיקות שמועברות מהקשר פונקציונלי לביצוע על בימת קונצרטים. בחלק מהשיעורים נבצע מוסיקה ביחד. נדרשת השתתפות בנגינת כלי או בשירה.

מוסיקה בדרום אפריקה Music in South Africa

ד"ר אביגיל ווד

בקורס, הסטודנטים יכירו לעומק את מרחב המוסיקלי בדרום-אפריקה באמצעות סדרה של מקרי-מבחן, כולל מוסיקות עממיות ופופולריות (מוסיקה של אנשי הוונדה והזולו; isicathamiya, מוסיקת מחאה, ג'אז בקייפטאון ועוד). בנוסף להיבטים מוסיקליים של מסורות אלה, נבחן גם סוגיות וגישות אנליטיות למוסיקה בדרום-אפריקה, ובכלל זה שאלות של פוליטיקה, מגדר, זהות, הפקה, וגלובליזציה, והתפקידים של מוסיקה במרחב הקהילתי, וביניהם – בזיכרון הציבורי ובמאבק נגד איידס.